

Hjertestartere på plejehjem?

Efter regelmæssigt at have besøgt plejhjemsbeboere gennem de sidste 37 år – professionelt, som familiemedlem og som ven - har jeg gjort mig nogle tanker om anvendelse af hjertestarter til de pågældende.

Først nogle facts: 50-80 % af plejhjemsbeboere i Danmark er demente (Danmarks Statistik), den gennemsnitlige indflytningsalder på plejehjem er 83 år og den gennemsnitlige levetid på plejhjemmet er 29 måneder (Ældrekommissionen).

Der er altså tale om en gruppe stærkt svækkede mennesker, som i langt de fleste tilfælde er indstillet på, at de skal leve den sidste tid af deres liv på et plejehjem (i en plejebolig).

Ved et hjertestop reduceres muligheden for overlevelse med 10 % for hvert minut der går efter hjertestoppet.

Men overlevelse er langt fra ensbetydende med overlevelse uden skade på hjerne og andre vitale organer. Er man i forvejen stærkt svækket fysisk eller mentalt, vokser risikoen for skader pga. iltmangel, dvs. risikoen for yderligere forringet livskvalitet ud over den der måtte være til stede før hjertestoppet.

Mange har den opfattelse, at genoplivning normalt er noget, der lykkes med et godt resultat, et synspunkt der fremmes af TV serier om 112-opkald.

Jeg er klar over, at der kan være solstrålehistorier og undtagelsestilfælde, hvor genoplivning af en plejhjemsbeboer lykkes og kan være hensigtsmæssig. Men det retfærdiggør efter min mening ikke, at forsøg på genoplivning bør være "standard behandlingen", hvis en plejhjemsbeboer får hjertestop.

Jeg tror, at de færreste plejhjemsbeboere ønsker genoplivning ved hjertestop, især hvis de er bekendt med den dårlige prognose både mht. overlevelse og risikoen for iltmangel skader. Deres ønske er ikke at få så langt et liv på plejhjemmet som muligt, men derimod et godt liv indtil de dør og gerne en let død, som hjertestoppet jo indebærer.

Hjertestoppet er med andre ord ikke en "teknisk fejl", som for enhver pris skal behandles. Livet skal have lov at slutte, gerne stille, roligt, værdigt og uden dramatik. Personligt vil jeg sige nej tak til genoplivnings forsøg, hvis jeg en dag selv bliver plejhjemsbeboer.

For god orden skyld vil jeg sige, at jeg varmt går ind for brug af hjertestartere til mennesker, der ikke er højt oppe i årene eller er stærkt svækkede. Det gælder også yngre som er på midlertidigt genoptræningsophold på plejhjemmet. Om det af hensyn til denne gruppe eller af andre grunde (fx geografiske) er hensigtsmæssigt at have en hjertestarter placeret på et plejehjem, skal jeg ikke kunne sige.

Man kunne tænke sig den løsning, at alle plejhjemsbeboere ved indflytning skulle spørges, om de ønsker genoplivning ved hjertestop. Men en stor del af beboerne vil pga. demens eller anden mental svækkelse ikke forstå spørgsmålet.

Jeg mener, det vil være etisk forsvarligt som grundregel at undlade genoplivning af plejehjemsbeboere. Der skal dog være plads til et individuelt skøn, når personalet står overfor et hjertestop.

Jeg ser gerne en debat om, hvem der skal gives(påtvinges) denne behandling. – Gerne en åben debat med deltagelse af professionelle, familie og beboere.

Hans Jørgen Vognsen